

Štetnici u jabukama trenutno pod kontrolom

Автор(и): Кирил Кръстев, агроном

Дата: 13.09.2022 Брой: 9/2022

Lišće drveća u rujnu aktivno fotosintetizira, osiguravajući asimilate za ishranu plodova, diferencijaciju cvjetnih pupova i taloženje rezervnih hranjivih tvari.

Kasno izlegle larve druge generacije jabučnog savijača nastavljaju uzrokovati crvičavost plodova. Larve također uzrokuju crvičavost plodova drugih vrsta voćaka. Štetan je još uvijek i minirajući moljac, a europska crvena grinja je položila svoja zimska jajašca. Stoga su potrebni tretmani do prve polovice mjeseca.

Jabučni savijač

Rasprostranjen je po cijeloj zemlji i javlja se svake godine u visokoj gustoći populacije. Napada sve vrste voćaka, pri čemu najveću štetu nanosi jabuci, kruški, dunji, marelice i orahu. Može uzrokovati crvičavost plodova od preko 80–90%.

Jabučni savijač razvija dvije generacije godišnje. U nekim godinama može razviti i djelomičnu treću generaciju, ali je njezina gustoća iznimno niska.

Prezimljava kao potpuno nahranjena larva u čvrstom prljavo-bijelom čahuru ispod stare ispucale kore debla i glavnih grana, u izdubotinama drvozdernih kukaca, u tlu, u ambalaži, u skladištima voća i na drugim prikladnim zaštićenim mjestima.

U starijim nasadima jabuka više od 90% prezimljavajućih larvi nalazi se na deblima i glavnim granama. U mladim nasadima, zbog nedostatka ispucale kore, više od 50% larvi skriva se u tlu, najčešće pričvršćeno za podzemni dio debla i korijenje.

Leptiri koji izlaze iz kukuljica prve generacije lete od kraja lipnja – početka srpnja do kraja rujna, kada se mogu naći zajedno s leptirima djelomične treće generacije. Žive kraće od leptira prethodne generacije – od 3 do 12

dana, ali je plodnost ženki znatno veća – u prosjeku 150 jajašaca. Jajašca se polažu uglavnom na plodove, jer su oni već bez dlačica. Krajem kolovoza – početkom rujna polaganje jaja postupno prestaje.

Izlegle larve pužu po lišću i plodovima tražeći prikladno mjesto za prodor u plodove. Budući da prodor traje nekoliko sati, biraju skrivena mjesta – gdje se dva ploda dodiruju, plod i list ili grančica, u čašici između osušenih latica ili u udubljenju peteljke. Ponekad je ulazna rupa teško uočljiva jer je larve prekriju malom hrpom izmeta i izlučevina, omotanom svilastim nitima, a ponekad se izlučuje i tamni sekret.

U koštuničavom voću larve gotovo uvijek prodiru u sjemenu komoricu. Jedan plod može sadržavati dvije ili više larvi, osobito veći plodovi. Oštećeni plodovi možda neće otpasti, ali su deformirani i/ili imaju velike izlazne rupe i hodnike ispunjene smeđim izmetom i izlučevinama. Na njima se često razvijaju razni fitopatogeni – uglavnom smeđa trulež.

U voću s košticom, larve se hrane mesnatim dijelom oko koštice.

U orasima se češće hrane u zelenom perikarpu, uzrokujući djelomično pocrnjenje bez veće štete, ali u tom razdoblju također dolazi do prodora u jezgru, što se događa na mjestu pričvršćivanja za peteljku, a ponekad je razina crvičavosti značajna.

Iako je jedan plod dovoljan za prehranu jedne larve, budući da su plodovi veći, šteta je obično znatno veća zbog povećane plodnosti ženki.

Dio leptira migrira i polaže jajašca na druge domaće – kruške, breskve, orahe, dunje itd.

Trajanje stadija larve je od 18 do 35 dana, ovisno o meteorološkim uvjetima i biljci domaćinu koja se koristi za ishranu.

Štetna aktivnost larvi druge generacije može se nastaviti do kraja rujna – početka listopada i može biti dovršena u skladištima voća.

Nakon završetka razvoja, larva napušta plod i spušta se svilastom niti na mjesta prezimljavanja, gdje plete čahur i ostaje u njemu do sljedećeg proljeća.

Mali dio populacije – oko 1–2% – može se ukukuljiti i u kolovozu–rujnu izlaze leptiri, koji polažu jajašca i daju početak trećoj generaciji. Jajašca i larve koje su se iz njih izlegle vrlo su malobrojni, budući da polaganje jaja

prestaje tijekom prvih desetak dana rujna. Ove larve obično ne uspijevaju završiti svoj razvoj prije berbe i nastavljaju se hraniti u skladištima voća, gdje se skrivaju i prezimljavaju zajedno s larvama druge generacije.

Lišće miniraju larve minirajućeg moljca, izgrizajući zmijolike tunele neposredno ispod gornje epiderme, koji se postupno šire

Minirajući moljac

Ovaj štetnik javlja se u svim voćarskim regijama zemlje i ponekad doseže značajnu gustoću populacije. Napada samo jabuku, razvijajući tri do četiri generacije godišnje. Njegov let traje više od mjesec dana. Leptiri su aktivni danju. Po hladnom vremenu nalaze se na deblu, a kada temperatura poraste, prelaze na lišće. Mužjaci i ženke izlaze spolno zreli i odmah započinju parenje.

Jajašca se polažu na donju stranu listova, blizu žila. Jedna ženka prosječno položi 50 jajašaca. Embrionalni razvoj traje od 6 do 11–12 dana.

Izlegle larve probijaju korion na mjestu njegova pričvršćivanja za podlogu i ulaze u listove bez kretanja po površini. Ulaznu rupu prekriva ljuska jajeta (korion). Larve miniraju lišće, izgrizajući zmijolike tunele neposredno ispod gornje epiderme, koji se postupno šire. Duljina mina u kojima su larve završile svoj razvoj je od 2,7 do 5 cm. Izmet je raspoređen u sredini mine, tvoreći jednu široku ili dvije uzdužne linije.

Hranjenje larvi traje od 12 do 26 dana. Nakon završetka razvoja, larva izgrize sroliki otvor u proširenom dijelu mine, spusti se svilastom niti i ukukulji se (prezimljava) u tlu na dubini od 5 do 7 cm u svijetlosmeđem čahuru.

Stadij kukuljice traje od 6 do 13 dana.

Zaštita

Protiv larvi jabučnog savijača možete upotrijebiti jedan od sljedećih proizvoda – Carpovirusine (100 ml/da), Madex Top (10 ml/da), Dipel DF (50–150 g/da), Sineis 480 SC (20–37,5 ml/da), Delegate 250 WG (30 g/da), Avant 150 EC (33,3 ml/da), Deka EC (30 ml/da), Decline 2.5 EC (30 ml/da), Lamdex Extra (60–100 g/da).

Prag ekonomske štete (EIL) je 1,5–2% svježih prodora po plodu.

Protiv mladih larvi minirajućeg moljca, prije nego što su formirale veliku minu, tretirajte jednim od insekticida – Mospilan 20 SG (25 g/da), Delegate 250 WG (30 g/da), Sineis 480 EC (20–37,5 ml/da), NeemAzal T/S (300 ml/da).

Prag ekonomske štete (EIL) je 3 svježe mine po listu.

Za smanjenje zimske zalihe jajašaca europske crvene grinje, dodajte u otopinu za prskanje jedan od akaricida – Apollo 50 SC (40 ml/da), Nissorun 5 EC (0,05%), Naturalis (100–150 ml/da).